

Szakszervezeti felmérés a munkavállalók megélhetéséről és munkaviszonyáról

Az elvárt megélhetés és a hozzá szükséges munkajövedelem-lehetséges megközelítések

- **Szakértői, statisztikai megfigyelésen alapuló eljárás: pl. a létminimum számítás, amely a táplálkozástudomány ajánlásain alapuló élelmiszer normából indul ki....**

A létminimum számítás módszertani hiányosságai

- Minimalista élelmiszer fogyasztási norma
- Maradék elven nyugvó egyéb fogyasztás számítás
- Kimaradó tételek: lakás szerzés/bérlés, aktív pihenés, megtakarítási képesség a váratlan, vagy egyszeri kiadásokra (betegség, elbocsátás, tanulás/továbbképzés, nyaralás, stb.)

Az elvárt megélhetés és a hozzá szükséges munkajövedelem-lehetséges megközelítések

- Szakértői, tudományos („objektív”) eljárás: létminimum számítás az élelmiszer norma alapján,
- **Az érintettek bevonását, megkérdezését is magában foglaló („szubjektív”) eljárás:**
  - Pl. a “living wage” koncepció: fókuszcsoportos kikérdezések az alacsony bérűek körében, ezáltal az elvárt fogyasztói kosár meghatározása, beárazása, majd az ehhez igazodó (országos) bérminimum megállapítása,
  - pl. a kérdőíves felmérés a vállalati közösségben az elvárt megélhetési szintről, majd ennek felhasználásával az elvárt (munkahelyi/vállalati) bérminimum meghatározása.

Szakszervezeti felmérés a munkavállalók megélhetési viszonyairól

Az elvárt szükségleti kosár

Megengedhet-e a jövedelmed alapján, hogy:

te és a családod legalább kétnaponta a főétkezésre húst egyen (ha vegetáriánus, akkor egyéb értékesebb ételt)

te és a családod télen-nyáron naponta zöldséget és gyümölcsöt fogyasszon
a családban mindenki az igényeinek megfelelő ruhaneműt hordjon és időben lecserélje a viseltes ruhaneműit

a családban mindenkinek legalább 2 pár cipője legyen a nyári és 2 pár a téli évszakra

a mobil telefonodon annyit beszélhess, amennyire igényed van

szélessávú internet előfizetésed legyen

autód legyen

5 évesnél nem idősebb autód legyen?

Te és a családod megfelelő méretű és beosztású lakásban lakjon

megfelelő gépesítettségű, felszereltségű lakásod legyen

a lakásban lecserélhesd az elhasználódott bútorokat

megfelelően fűtsd az otthonodat

időben teljesítsd a rendszeresen felmerülő fizetési kötelezettségeidet (pl. bérleti díj, lakásrezsi, hitel törlesztés, előfizetési és biztosítási díjak)

a gyorsabb gyógyulás érdekében minden indokolt esetben betegszabadságra, táppénzre menj?

Megengedheted-e a jövedelmed alapján, hogy:

legalább évente egyszer egy hétig az otthonodtól eltérő magyarországi településen tudj üdülni a családdal

legalább évente egyszer egy hétig külföldön tudj üdülni a családdal

az alkatodnak, egészségi állapotodnak, igényeidnek megfelelő testmozgást, sportolást végezzél

rendszeresen színházba, moziba jársz

a hétvégeken pihenjél, kikapcsolódjál, a családdal, vagy a hobbiddal foglalkozzál

a családdal/barátaiddal legalább egy hónapban egyszer elmenj

étterembe/vendéglátóhelyre

alkalmanként vendégül lásd a barátokat, rokonokat

a gyerekeid(et) különórákra, sportfoglalkozásokra járasd

fizesd a gyereke(id) továbbtanulásának költségét az általános iskola elvégzése után is

fizesd a gyereke(id) továbbtanulásának költségét az első diploma megszerzéséig

rendszeresen félretegyél a váratlan kiadásokra

rendszeresen félretegyél egy jövőbeli nagyobb beruházásra (pl. tartós fogyasztási cikk, autó, lakás vásárlására)

a jövedelmedből rendszeresen félretegyél a nyugdíjas éveidre?

Szakszervezeti felmérés a munkavállalók megélhetési viszonyairól

Elemzési szempontok az elvárt megélhetési viszonyokhoz

- **A munkavállalók mekkora hányada tartozik a hiányos szükséglet kielégítési körbe?**
- **Jellemzően mely alapszükségletek kielégítése marad el a háztartások élekviteléből?**

Szakszervezeti felmérés a munkavállalók megélhetési viszonyairól

A szabad rendelkezésű jövedelem hányad

Vegyük sorra a családi kiadásokat, mennyit költötök egy átlagos hónapban az alábbiakra? (írja a sorok mellé)

Objektív mutató	Havi becsült összeg Ft/hó/háztartás
Élelmiszerek	
Lakbér, lakásrezsi, közös költség, lakásfenntartás	
Közlekedés (bérlet, jegy, benzin is)	
Biztosítási díjak (lakás, gépkocsi, egyéb)	
Hiteltörlesztés	
Más háztartásnak adott támogatás (gyerektartás is)	

Háztartásod havi jövedelme mennyire képes fedezni a kiadásokat (karikázd be, egy lehetőséget válassz!)?

- gondjaid, elmaradásaid, tartozásaid vannak
- éppen, hogy kijössz a jövedelmedből
- átlagosan, ami kell, azt meg tudod venni
- jól kijössz a pénzedből, félre is tudsz tenni belőle.

Az utóbbi 12 hónapban hányszor kérted munkabér előleg kifizetését?

1. egyszer sem
2. egy-három alkalommal
3. négy, vagy több alkalommal

Szakszervezeti felmérés a munkavállalók megélhetési viszonyairól

Elemzési szempontok a szabad rendelkezésű jövedelemhányadhoz

- A munkavállalók (illetve családjuk) mekkora hányada fordítja a jövedelmének aránytalanul nagy **(40% feletti)** részét az alapszükségletek kielégítésére?
- A munkavállalók mekkora hányada számol be napi megélhetési gondokról?

Szakszervezeti felmérés a munkavállalók megélhetési viszonyairól

Háztartási-családi jellemzők

Az önálló jövedelemmel rendelkezők (munkajövedelemben, nyugdíjban, gyermekgondozási juttatásban, egyéb rendszeres pénzben juttatásban részesülők) száma a háztartásban: .....(fő)

Az eltartottak (a saját jogon jövedelemmel nem rendelkezők száma) életkor szerinti bontásban (írja a sor mellé):

16 év alatt.....(fő)

16-25 év között .....(fő)

26 - 65 év között..... (fő)

65 év felett .....(fő)

**A háztartás összes nettó (adók, járulékok levonása utáni) jövedelme egy átlagos hónapban (a mellékmunkából, túlórából, háztájiból származó többlet jövedelmet és a gyerektartás, hiteltörlesztés miatti esetleges levonásokat is számítsa bele) .....
....Ft,**

az összes nettó jövedelemből az a rész, amely egy átlagos hónapban a háztartás tagok munkavégzéséből származik .....Ft

Szakszervezeti felmérés a munkavállalók megélhetési viszonyairól

Elemzési szempontok a háztartási-családi jellemzőkhöz

- **Mekkora az elvárt megélhetési szint jövedelem igénye?**
- **Hogyan befolyásolja az eltartottak száma és életkora az elvárt jövedelem nagyságát?**
- **Mekkora hányadát teszi ki a munkajövedelem az elvárt jövedelemnek?**

Szakszervezeti felmérés a munkavállalók megélhetési viszonyairól

Munkahelyi közérzet

Az elmúlt hét alapján mennyire volt jellemző, hogy:

Ideges, feszült	
Szomorú	
Fáradt, kimerült	
Boldog, jókedvű	
Fásult, egykedvű	

voltál? 1 - állandóan 2 - gyakran, 3- néha 4- egyáltalán nem, írja oda a megfelelő számot a sor mellé!

Mérlegeled-e, hogy belátható időn belül munkahelyet váltás? (karikázza be)

- igen
- nem
- bizonytalan benne.

Amennyiben gondolkodol a munkahely váltáson, értékeld 1-5-ig terjedő skálán, hogy milyen szerepet játszanának a váltásban az alábbi szempontok? (1= legkevésbé fontos szempont, 5= legfontosabb szempont, karikázd be).

a mostani munka érdektelensége 1- 2- 3- 4- 5

a jó munkatársi kapcsolatok hiánya 1- 2- 3- 4- 5

a rossz bánásmód a vezetőség részéről 1- 2- 3- 4- 5

a munkaidő hossza és kedvezőtlen beosztása 1- 2- 3- 4- 5

a munkakörülmények okozta megterhelés 1- 2- 3- 4- 5

az előrelépés, a karrier lehetőségének hiánya 1- 2- 3- 4- 5

a munkabér elégtelensége 1- 2- 3- 4- 5

egyéb ok (ha van egyéb fontosnak tartott indoka, írja be micsoda az)

.....

Szakszervezeti felmérés a munkavállalók megélhetési viszonyairól

Elemzési szempontok a munkahelyi közérzethez

Milyen erős az összefüggés a munkahelyi közérzet és

- a megélhetési körülmények,
- a munkajövedelem elégségessége, vagy hiánya,
- a ledolgozott munkaidő hossza és beosztása,
- a munkaviszony egyéb jellemzői között?

Szakszervezeti felmérés a munkavállalók megélhetési viszonyairól

Bér és bérszerkezet

**Mennyi a fő munkahelyen a havi bruttó (munkaszerződés szerinti) alapbéred:
.....Ft/hó?**

Elégedett vagy-e a jelenlegi bruttó alapbéréddel (karikázza be) ?

1. igen

2. nem

3. ha nem, mekkora bruttó összeget tartanál méltányosnak (írd ide).....
.....Ft

**Mennyi a fő munkahelyen az átlagos havi nettó (kézhez kapott) összes kereseted:
.....Ft/hó?**

Elégedett vagy-e a jelenlegi átlagos havi nettó (kézhez kapott) kereseteddel (karikázd be) ?

1. igen

2. nem

3. ha nem, mekkora nettó összeget tartana méltányosnak (írja ide).....Ft

Szakszervezeti felmérés a munkavállalók megélhetési viszonyairól

Elemzési szempontok a bérhez és bérszerkezethez

- **Hogyan viszonyul az adott munkahelyen fizetett legkisebb alapbér az elvárt megélhetés jövedelem igényéhez?**
- **Mekkora alapbérre lenne szükség az elvárt megélhetés jövedelem igényének eléréséhez?**
- **Hányan vannak az elvárható és az elvárt alapbérszint alatt?**
- **Mekkora az átlagos eltérés a tényleges és az elvárható, illetve az elvárt alapbér között?**

Szakszervezeti felmérés a munkavállalók megélhetési viszonyairól

Munkaidő-munkaidő beosztás-szabadidő

Egy átlagos héten a fő munkahelyén hány órát dolgozol: ... óra/hó

Milyen munkarendben dolgozol a fő munkahelyen? (karikázd be)

csak reggeli munkakezdéssel

csak éjszakai műszakban

változó munkarendben nappal

változó munkarendben éjszaka is

Beosztanak-e rendszeresen hétvégén (szombaton, vasárnap) is munkára? (karikázd be)

igen

nem

Vállalsz-e rendszeresen túlórákat, plusz munkát a fő munkahelyen, hogy több pénzt vigyél haza? (karikázd be)

nem vállal

vállal plusz munkát, de nem a pénzért, hanem muszájból, kötelességből

vállal, elsősorban a plusz jövedelemért

A fő munkahelyen kívül vállalsz-e, végzel-e egyéb jövedelmet biztosító munkát? (karikázd be)

nem

igen, alkalmanként

igen, rendszeresen, havi hány órában? .....óra/hó

Egy átlagos héten mennyi időt töltesz a fő munkahelyen kívüli, egyéb jövedelmet biztosító munkával:.....óra ..... perc, ebből mennyit a hétvégén.....óra ..... perc?

A külön munkáidból mekkora kézhez kapott jövedelmed származik havi átlagot számolva: ..... Ft/hó

Szakszervezeti felmérés a munkavállalók megélhetési viszonyairól

Elemzési szempontok a munkaidőhöz és a munkaidő beosztáshoz

Mennyi többlet munkaidőre, ezen belül megterhelő körülmények között eltöltött munkaidőre van szükség az elvárható munkajövedelem eléréséhez?

Mennyi szabadidőt hagy meg a szükséges többlet munkaidő igénybe vétele?

Szakszervezeti felmérés a munkavállalók megélhetési viszonyairól

Egyéni jellemzők

1. **Lakóhelye, ahol a családja lakik (a település neve):** .....
2. **Lakóhelye, ahonnan munkába jár, ha az eltér az előző választól (a település neve):** .....
3. **Ha lakóhelye, ahonnan dolgozni jár és a munkahelye nem ugyanazon a településen van, milyen gyakorisággal ingázik (karikázza be):**
  1. naponta
  2. ritkábban, mint naponta
4. **Neme (karikázza be):**
5. férfi
6. nő
7. **Koréve:...** év
8. **Munkaköre (karikázza be)**
9. szakképzettséget nem igénylő beosztott fizikai
10. szakképzettséget igénylő, beosztott fizikai
11. vezető beosztású fizikai
12. szakképzettséget nem igénylő beosztott szellemi
13. szakképzettséget igénylő beosztott szellemi
14. alsó szintű vezető beosztású szellemi
15. közép szintű vezető beosztású szellemi
16. **Iskolai végzettség (karikázza be)**
17. max. 8. ált.
18. szakmunkásképző, szakiskola
19. érettségi, szakma nélkül
20. érettségi, szakmával
21. felsőfokú végzettség

Szakszervezeti felmérés a munkavállalók megélhetési viszonyairól

Elemzési szempontok az egyéni jellemzőkhöz

Hogyan befolyásolja a megélhetést és a jövedelmi helyzetet:

- a lakóhely
- a lakóhely és a munkahely közötti távolság
- a beosztás
- a képzettség

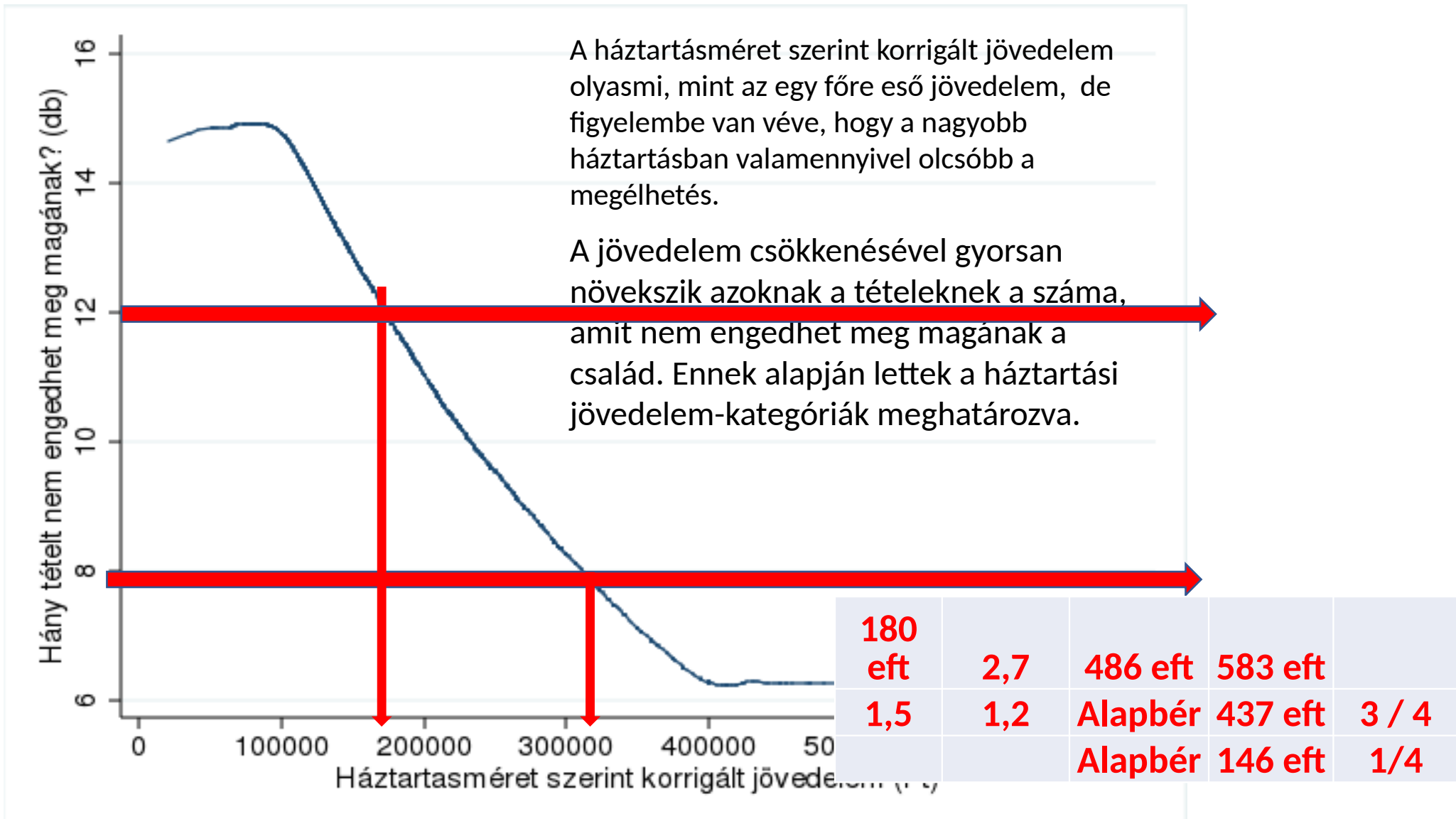
Mely foglalkozási csoportokban és képzettségi szinteken jellemző munkajövedelemmel, valamint a munkahellyel való elégedettség, vagy elégedetlenség?

Kérdőív feldolgozás, következtetések levonása

- 1. Az elvárt megélhetési szint tisztázása szakszervezeti egyetértéssel**
- 2. Az elvárt megélhetést finanszírozni képes munkajövedelem megállapítása a felmérési válaszok alapján (a családnagyság, az eltartottak száma és életkora figyelembe vételével)**
- 3. Az elvárható munkajövedelem megszerzéséhez szükséges munkaidő ráfordítás és munkaidőbeosztás kiértékelése a felmérési válaszok alapján,**
- 4. A jelenlegi legkisebb vállalati alpbér elégségességének felülvizsgálata az elvárható munkajövedelem és a tényleges munkaidő ráfordítás alapján: **az elvárható munkajövedelem a heti 40 órás munkaidőre pótlék nélkül járó alpbérből legyen elérhető.****
- 5. A vállalati bérminimum és a felette levő bértételek viszonyának áttekintése.**

Hány tételt nem engedhet meg magának az egy főre jutó háztartásméret szerint korrigált jövedelem függvényében

24 tételből, a két gyerekekhez kapcsolódó nincs benne

A felmérés költségvetése

Kitöltött kérdőív db	200-500	500-1000	1 000 felett
adatbevétel, kódolás	30 000	70 000	130 000
adatellenőrzés, adatrendezés	60 000	70 000	80 000
adatfeldolgozás-kiértékelés	100 000	120 000	150 000
Összes költség/munkahely(vállalat)	190 000	260 000	360 000